

да се бори съ неизбежните въ една конституционна страна партийни съперничества и домогвания; защото, каквото и да говори отъ парламентарно приличие самъ той или шефътъ на кабинета въ Народното събрание — той имаше *carte blanche* да реформира както иска. Той самъ се провъзгласи — и биде признатъ отъ колегитѣ си — за специалистъ, комуто никаква политика не биваше да прѣчи. И тоя специалистъ, който имаше да варди само върховните интереси на науката и на културата, извърши въ три години такива опустошения въ нашето образователно дѣло, каквото и най-несвѣсния демягогъ не би могълъ въ десетъ години да извърши. Но може би ще ни обвинятъ въ пристрастие, че не отбѣлзваме една несъмненна заслуга на г. Шишманова: — да създаде при подобенъ кабинетъ автономията на Университета, да гарантира независимостта на учителя и да остави немалко други полезни наредби (особенно отъ административенъ характеръ), които докосватъ сръднитѣ и основни училища. Но ний не игнорираме тая заслуга, а само абстрахираме отъ политическата страна на въпроса и би желали да мълчимъ, не само за малкото добро, което би могло да се каже за нея, но и грамадната злина, която принесе той (— и съ своята добродушническа и лавирующа политика, и съ нѣкои добри свои мѣроприятия —) на истинскитѣ интереси на единъ правиленъ парламентаренъ животъ. Съзнателно или не, но фактъ е, че именно г-нь Шишмановъ съ своята училищна политика отвличаше и затъгваше и приспиваше вниманието на